

Jak se zavazují městské spořitelny dle zákona ze dne 14. dubna 1920 č. 302 sb. z. a n.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu z 18. března 1924 Rv I 1590/23. Krajský soud v Kutné Hoře Cg II 84/23.)

Nárok uplatňovaný proti městské spořitelně byl ve všech stolicích zamítnut.

Důvody II. stolice: Předloženými listinami je prokázáno: Ve schůzi 5. listopadu 1922 usneslo se ředitelství žalované spořitelny, »aby bylo vyhověno žádosti manželů K. o poskytnutí dalšího úvěru a aby byly nové směnky jejich na 104.000 Kč eskontovány. Výplata se provede, až budou knihovní vklady vykonány a celá záležitost uspořádána dle tohoto usnesení.« (Přil. 3.)

Ve schůzi ředitelstva 29. listopadu 1922 uvedl předseda, že revisor spořitelny pozastavil výši tohoto úvěru a bylo usneseno, předložit tuto záležitost výboru k rozhodnutí. (Přil. č. 4.)

Výbor spořitelny ve schůzi 12. února 1923 zápůjčku tu nepovolil, zrušiv usnesení ředitelství (Přil. č. 6.)

Tím byla věc definitivně vyřízena, neboť podle stanov žalované spořitelny § 39 ředitelstvo její »pečuje toliko o to, aby byly vklady její přičítány jak náleží«, kdežto rozhodnutí o výši, tudíž o povolení zápůjček, náleží podle § 41 stanov výboru, což je patrné také z dovolání se § 25. stanov, který právě předpisuje, jak se fondů užívá.

Výklad ten sdílí také ministerstvo vnitra jako státní dozorcí úřad nad spořitelnami ve svém dopisu č. 9.

Tento zjištěný skutkový děj stačí úplně k bezpečnému posouzení a rozhodnutí této rozepře.

Sdělení B ředitelstva spořitelny neváže žalovanou spořitelnu a neváží tomu dovolaný předpis § 8 zák. ze 14. dubna 1920 č. 302 sb. proto, že sdělení to bylo nesprávné a že samo o sobě spořitelnu zavazovat nemohlo. (§ 41 stanov.)

Nepadá tedy na váhu, že si žalovaná dala knihovně poznamenat zadlužení pro úvěr 110.000 Kč, ježto úvěr ten povolen nebyl.

Dovolání zůstalo bez účinku. Důvody nejvyššího soudu:

Dovolací soud sdílí názor soudu odvolacího, že pro otázku, jakým způsobem mohou vzejít závazky žalované spořitelny, jsou rozhodny její statuty. V § 1 zák. z 14. dubna 1920 č. 302 sb., kterým zákonem zrušen byl dřívější spořitelní regulativ ze dne 27. září 1844, jsou spořitelny výslovně prohlášeny za samostatné veřejné peněžní ústavy, tudíž za právnické osoby po rozumu § 26 obč. z.

Právnické osoby, jak z podstaty jejich plyne, nemohou osobně jednat, a proto musí býti u nich jistým souhrnem zásad, jako ústavou, stanovami a pod., určeno, za kterých podmínek platí jednání určitých fyzických osob za jednání těchto právnických osobností. Není-li tu jednání odpovídající ústavě nebo stanovám, nevzejde závazek právnické osobnosti, a nejsou tudíž ony fyzické osoby v tomto směru reprezentanty oné právnické osobnosti. Patrné tedy, že statuty právnické osobnosti nejsou jen úpravou vnitřních její poměrů.

Dle §§ 6 a násl., zejména 18 cit. z. i při spořitelnách rozhodují statuty o tom, kdo a za jakých podmínek jedná za spořitelnu. V tomto případě nedošlo k závazku spořitelny, dle něhož by byla žalovaná povinna dluh převzít a zaplatit, ježto se na tom neunesl výbor spořitelny, dle § 41 odst. 2. stanov k takovému jednání jedině oprávněný. Ani dopis z 13. listopadu 1922 (B orig.), v němž žalovaná slibuje žalobkyni dluh manželů K. zaplatit, nemůže býti pro žalovanou závazný, ježto je podepsán jen předsedou ředitelstva a vedoucím úředníkem, a nikoli, jak v § 45 stanov předepsáno, předsedou nebo místopředsedou a ještě jedním členem ředitelstva. Naprosto ničím není odůvodněn názor dovolatelčin, že otázka, kdo podpisuje spisy jmenem spořitelny, jest citovaným zákonem č. 302/1920 upravena v ten rozum, že stačí k tomu podpis předsedy ředitelstva a vedoucího úředníka.

Není tu tedy nesprávného posouzení druhou stolicí a dovolání není odůvodněno.

Rozhodnutí nejvyššího správ. soudu.

Patronát nad kostelem a farou vážnoucí na statku v zemských deskách zapsaném trvá přes to, že od statku toho velká část pozemků byla odepsána, tak dlouho, jak zbytek statku jako samostatné knihovní těleso v zemských deskách zůstane zapsán.

(Nález ze dne 5. května 1923 č. 6624.)

ZE DNE.

Zákaz používání zvláštních obálek s návratkami. Ministerstvo spravedlnosti zaslalo všem notářským komorám v Čechách, na Moravě a ve Slezsku následující výnos ze dne 3. června 1924 č. 24.168/24:

»Ministerstvo spravedlnosti zjistilo, že někteří notáři majíce zakázáno používat při vykonávání soudního komisařství soudních obálek, si dali v oboru vlastní působnosti vytisknouti zvláštní obálky s návratkami podle úpravy soudních obálek.

Na dotaz, jaké stanovisko v přičině té ministerstvo poš a telegrafů zaujímá a zda by bylo ochotno povolit, aby notáři jako soudní komisaři používali zvláštních obálek s návratkami, sdělilo, že používání zvláštních, třeba i placených vlastních návratek může zásadně povolit toliko pro případy, kde příjemci úředních výměrů přímo zákonem jsou zavázáni potvrditi na zvláštní listině, k dy určitou zásluku přijali.

Ježto prý takových případů není ani podle znění § 120 nesp. pat. ani u jednání, jichž se tento paragraf týká, nemůže ministerstvo poš a telegrafů dáti svolení k tomu, aby notáři, jako soudní komisaři používali zvláštních obálek se zpátečními listky, (návratkami).

Ministerstvo spravedlnosti žádá proto, aby bezodkladně byli notáři tamního obvodu poučeni, že zvláštních obálek s návratkou nadále používat nesmějí. V případech, kde jest při vykonávání soudního komisařství zapotřebí zpátečních listků, jest používat poštovních návratek, jaké jsou ve službě poštovní zavedeny pro soukromé osoby a jež lze obdržeti u poštovních úřadů po zaplacení předepsaného poplatku.

Sděluje výnos tento všem pp. kolegům, aby se podle něho zachovali.

Notářské kauce. Notářské záruky pozůstávající z předválečných rent rakouských, nalézavších se v poštovní spořitelně vídeňské přeneseny byly do republiky a uschovány u Poštovního úřadu šekového v Praze. Předválečné renty tyto upsány byly některými notáři na 6% státní půjčku t. zv. moučenou. Podle oznámení ředitelství Poštovního úřadu šekového nebyly však úpisy tyto dosud schváleny a příslušné dluhopisy nebyly Poštovnímu úřadu šekovému dosud předány. Jelikož notářské komory v první řadě jsou povinny bdíti nad tím, aby notářské kauce byly skutečně složeny a jelikož dotčení kaucionanti zadržováním kuponů přicházejí ku škodě, zažádala notářská komora Pražská u ministerstva financí, aby úpisy výše uvedené co nejdříve schválilo a dluhopisy poštovnímu úřadu šekovému předalo.

Nový občanský zákoník pro Československou republiku. Práce na novém občanském zákoníku pro Československou republiku pokročily tou měrou, že ministerstvo spravedlnosti hodlá přikročiti na podzim tohoto roku za součinnosti referentů pp. universitních profesorů Drů Kafky, Kréměře, Stieberta, Svobody a Weisse k superrevizí, ježž úkolem bude zpracovati elaboráty jednotlivých subkomitétů v jednotný celek, při čemž bude přihlížeti i k posudkům, jichž se dostalo návrhům dosud uveřejněným. Ministerstvo spravedlnosti obrací se proto opět na veřejnost s výzvou, aby s ním sděleny byly podněty, týkající se otázek, upravených v občanském zákoníku a v elaborátech subkomitétů řešených. (Elaboráty tyto lze objednat v prezidiální kanceláři ministerstva spravedlnosti).

Věstník spolku československých kandidátů notářství. Valná hromada spolku kandidátů notářství konala se dne 11. května 1924 v Obecním domě za četné účasti kolegů z Čech, Moravy a Slezska. Jako hosté dostavili se za ministerstvo spravedlnosti pan ministerský rada Dr. Mrština; z páni notářů dostavil se pan notář Břetislav Matějka a omluvil se p. Dr. Čulík. Schůzi řídil starosta kol. Dr. Vodstrčil. Zprávy funkcionářů byly bez debaty schváleny a výboru uděleno ab-solutorium.

Hlavní zájem valné hromady soustředil se na záležitost nového řádu notářského, úpravy platů a započítání vojenské služby a cizí praxe právnické.

Výbor spolku zabýval se novým notářským řádem v minulém roce a podal své návrhy ministerstvu. Za ministerstvo spravedlnosti přislíbil pan ministerský rada Dr. Mrština, referent o novém řádu notářském, že věnuje přáním kandidátů svoji pozornost.